

Dette hovedprincip er dog i væsentligt omfang modificeret med hjemmel i hjemmestyrelovens § 9.

Hjemmestyrelovens § 9 bestemmer, at der efter forhandling træffes aftale om, i hvilke tilfælde og i hvilket omfang det er muligt inden for områder, der er fællesanliggender, at overlade det færøske hjemmestyre at give de nærmere bestemmelser for de særlige færøske forhold og overtage administrationen af det pågældende område.

Færøernes hjemmestyre overtog administrationen af socialvæsenet i 1975 og af sygehusvæsenet i 1977. I 1979 blev administrationen af folkeskolen, læreruddannelsen, fritidsundervisningen og handelsskolerne, de tekniske skoler samt maskinmester- og maskinistiskolerne overført til hjemmestyret.

Senest er administrationen af særforsoget, sygesikringen og den primære sundhedstjeneste samt af Færøernes Seminarium blevet overtaget i 1988.

Udgifterne til fællesanliggender, herunder dem, der er omfattet af hjemmestyrelovens § 9, forudsættes således afholdt af rigsmyndighederne. Dette er baggrunden for bloktilskuddet.

Ved lov nr. 717, lov nr. 721 og lov nr. 722 af 18. november 1987 blev hidtidige statsrefusioner på social-, sundheds- og undervisningsområderne omlagt til bloktilskud beregnet for hvert af de tre områder. Den herved gennemførte »tilskudsreform«, som havde virkning fra og med finansåret 1988, afløstes af indførelsen af et samlet bloktilskud fra 1. juli 1993 at regne, jf. lov nr. 393 af 22. juni 1993 om tilskud til Færøernes hjemmestyre.

Statsministeriet har i et notat af 28. april 1997 til Rigsrevisionen redegjort for statens tilsynsansvar for sagsområder, der er omfattet af bloktilskudsordningen. Notatet er omhandlet i et notat (nr. 4) af 13. maj 1997 fra Rigsrevisionen til statsrevisorerne om den fortsatte udvikling i sagen om den færøske socialforvaltnings refusionsregnskaber (beretning nr. 4/1992). Rigsrevisionens notat afsnit 3 vedlægges som bilag 2.

Justitsministeriet har ved skrivelse af 24. februar 1994 til Socialministeriet redegjort for ministres forpligtelser på de områder inden for vedkommendes forretningsområde, der overgår til hjemmestyre efter hjemmestyrelovens § 9. Afsnit 2 i notatet vedlægges som bilag 3.

I notat af 7. november 1994 til Færøernes Landsstyre har advokat Sjurður Rasmussen redegjort for regeringens forpligtelser til at udøve juridisk kontrol med rammelovene. Ekstrakt af notatets pkt. 3.2.1. vedlægges som bilag 4.

6. Den økonomiske udvikling på Færøerne

Fisk og fiskevarer udgør grundlaget for ca. 96% af Færøernes samlede eksportindtjening, når der ses bort fra eksport af skibe. Fiskeerhvervet, som er kendetegnet ved en høj grad af afhængighed af variationer i fangstmulighederne og i afsætningsvilkårene for fiskeprodukter på verdensmarkedet, har derfor afgørende betydning for indkomst- og beskæftigelsesmulighederne på Færøerne.

Efter en periode med kraftig højkonjunktur i slutningen af 80'erne blev landskassens finanser strammet betydeligt i 1989-91. Dette bidrog til at standse den udenlandske låntagning og var samtidig et betydeligt element i faldet i den økonomiske aktivitet.

I 1992-93 faldt fiskefangsterne i færøsk farvand af de mest værdifulde fiskearter til 60-70% af det, fangsterne havde været årene i forvejen. Dette bidrog til, at langt den overvejende del af fiskeflåden gik konkurs, og den følgende aktivitetsnedgang medførte krise og konkurser i alle de hjemmemarkedsorienterede erhverv. De store tab i erhvervslivet bidrog til, at bankernes egenkapital gik tabt, og bankernes egenkapital blev reetableret fire gang i årene 1992-93 ved kapitaltilførsler fra landskassen.

Målt ved lønudbetalinger faldt den økonomiske aktivitet med 30% i årene 1989-94. Dette bidrog til, at 15% af befolkningen forlod Færøerne i perioden 1989-95, samt at den tilbageværende befolknings levestandard forværredes betydeligt.

De første positive tegn med et kraftigt voksende fiskeri viste sig i efteråret 1995. Fiskefangsterne er siden vokset betydeligt i 1996 og 1997. Den økonomiske aktivitet var, målt ved lønudbetalinger i årets priser, i første halvår 1997 på et niveau, der var 18% højere end i 1994, men stadig væk 20% lavere end niveauet i 1989.

Imidlertid har fangsten af bundfisk i færøsk farvand i årene 1996 og 1997 været på et betydeligt højere niveau end de fangstmængder, man kan regne i et år med gennemsnitligt fiskeri.¹⁾

Den færøske økonomis høje aktivitetsniveau er således i en vis grad forbigående, og man må